

Warumi: mwongozo wa kujifunza

Rehema ya Mungu katika Kristo inabadilishaje imani, kuwa sehemu ya jumuiya na maisha ya kila siku?

Warumi inaeleza haki ya Mungu inayoleta wokovu kupitia Yesu Kristo na kuwaita waumini wa Kiyahudi na wasio Wayahudi waishi pamoja katika mwanga wake. Paulo anafuatilia hitaji la wanadamu, kuhesabiwa haki kwa imani, maisha katika Roho, uaminifu wa Mungu kwa Israeli na upendo wa vitendo. Soma mwelekeo wote: hoja yake ya kitheolojia huiandaa jumuiya kukaribishana na kushiriki katika utume wa injili.

Soma barua katika mazingira yake

Paulo anazungumza na waumini wa Rumi kabla ya kuwatembelea. Mipango yake ya kupeleka msaada Yerusalemu kisha kusafiri magharibi inaweka barua karibu na mwisho wa safari ya tatu ya kimisionari, kwa kawaida katika miaka ya mwisho ya 50 BK; Korintho ni pendekezo lenye ushahidi mkubwa, si mahali palipotajwa wazi katika utangulizi. Kuandikwa moja kwa moja na Paulo kunakubalika kwa upana. Salamu zinaonyesha mtandao wa wanawake na wanaume ambao kazi yao ni sehemu ya simulizi la barua.

Rejea za Biblia: Warumi 1:1–15 · Warumi 15:22–16:23

Vyanzo: primary, brown

Fuatilia hoja

Hoja inaelekea kutoka katika dhambi na hukumu kwenda kwenye neema, upatanisho na maisha mapya. Sura za 9–11 zinauliza jinsi ahadi za Mungu kwa Israeli zinavyobaki za kutumainiwa; ni muhimu kwa hoja, si sehemu inayoikatiza. Sura za 12–16 zinageuza rehema kuwa ibada, wajibu wa umma, kuwakaribisha wageni na utume wa pamoja. Wakristo hutofautiana kuhusu uchaguzi wa Mungu na wakati ujao wa Israeli, lakini onyo la Paulo dhidi ya kiburi cha wasio Wayahudi liko wazi.

Rejea za Biblia: Warumi 1:16–17 · Warumi 8:1–39 · Warumi 11:17–36 · Warumi 12:1–2

Vyanzo: primary

Habari njema na hitaji letu la pamoja

Warumi 1:1–3:20

Paulo anatangaza injili na kupinga ibada ya sanamu, tamaa isiyo na mpangilio, kuwahukumu wengine na unafiki. Soma sura ya 1 ukiendelea hadi ya 2: kuwashtaki wengine hakumwondolei mshtaki wajibu. Mafundisho ya kihistoria ya Kikristo kuhusu ngono husoma 1:26–27 kama kukataa mahusiano ya kingono kati ya watu wa jinsia moja; hoja pana inaonyesha hitaji la kila mtu la rehema na inakataza dharau.

Kwa tafakari

Paulo anamgeuzaje msomaji kutoka kuwahukumu wengine kwenda kuchunguza uwajibikaji wake mwenyewe mbele za Mungu?

Neema, imani na Ibrahimu

Warumi 3:21–4:25

Tendo la Mungu la wokovu katika Kristo linaondoa kujivunia. Ibrahimu anaonyesha imani kabla ya tohara, akifungua majadiliano kwa waumini wa Kiyahudi na wasio Wayahudi. Kuhesabiwa haki kunahusu kuwekwa katika hali ya haki na Mungu; mapokeo ya Kikristo hutofautiana kuhusu uhusiano wake kamili na kufanywa upya ndani, huku yakikubaliana kwamba wokovu unategemea neema ya Mungu badala ya kujitosheleza.

Kwa tafakari

Kwa nini simulizi la Ibrahimu lina umuhimu kuhusu nani anaweza kuwa sehemu ya watu wa Mungu, na ni aina gani ya kujivunia ambayo Paulo anaikataa?

Upatanisho na maisha katika Roho

Warumi 5:1–8:39

Amani na Mungu inaongoza kwenye ulinganisho wa Adamu na Kristo, kushiriki katika Kristo kwa ubatizo, mapambano na dhambi na kazi ya Roho ya kutoa uzima. Namna Paulo anavyoieleza sheria haifanyi uovu uwe mwema wala utakatifu uwe wa hiari. Kupokelewa kuwa watoto na tumaini la ufufuo vinaweka mateso katika muktadha; msaada wa Roho si ahadi ya maisha rahisi.

Kwa tafakari

Ni nini kinachobadilika kutoka utumwa wa dhambi hadi maisha katika Roho, na tumaini linaathirije mateso?

Ahadi za Mungu na Israeli

Warumi 9:1–11:36

Paulo anahuzunika kwa ajili ya watu wake mwenyewe huku akitetea uaminifu wa Mungu. Anaunganisha rehema ya Mungu, mwitikio wa binadamu na tumaini linalovuka hali ya sasa ya kutokuamini. Wakristo hutafsiri uchaguzi wa Mungu na wokovu ulioahidiwa wa Israeli kwa namna tofauti. Taswira ya mzeituni inawaonya moja kwa moja waumini wasio Wayahudi dhidi ya kujiona bora; kifungu hiki hakipaswi kamwe kutumiwa kuhalalisha uhasama kwa Wayahudi.

Kwa tafakari

Taswira ya mzeituni inawataka waumini wasio Wayahudi wakumbuke nini kuhusu watu na ahadi zinazowategemeza?

Rehema katika maisha ya umma na binafsi

Warumi 12:1–13:14

Ibada inakuwa huduma ya mwili, kuwakaribisha wageni, kuwapenda maadui na mwenendo wa kiraia wenye uwajibikaji. Soma kutii mamlaka ya kutawala pamoja na kukataa kisasi na wajibu wa upendo. Wakristo hujadili mipaka yake chini ya utawala usio wa haki; Warumi 13 haitangazi kila tendo la serikali kuwa jema wala kuwaondolea watawala uwajibikaji wa kimaadili.

Kwa tafakari

Kumpenda jirani na kukataa kisasi vinaelekezaje kushiriki kwa uwajibikaji katika jamii?

Karibisha bila dharau

Warumi 14:1–15:13

Mabishano kuhusu chakula na siku yanapima kama waumini watawakaribisha wenye dhamiri tofauti. Paulo anawaomba wenye nguvu wazuie uhuru wao kwa manufaa ya jirani, wakitumia kujitoa kwa Kristo kama mfano. Hii inahusu desturi zinazobishaniwa, si ruhusa ya kupuuza kila agizo la maadili.

Kwa tafakari

Paulo anatofautisha wapi kumpendeza jirani kwa manufaa yake na kusesitiza tu haki za mtu mwenyewe?

Injili inayopelekwa na watu wengi

Warumi 15:14–16:27

Mchango, mipango ya Hispania, pongezi kwa Fibi na salamu vinaonyesha theolojia ikichukua umbo la ushirikiano. Wanawake na wanaume wanaonekana kama wafadhili, watendakazi pamoja na Paulo na wenzake katika mateso. Maelezo ya baadhi ya majukumu, yakiwemo yale yanayomweleza Yunia, yanajadiliwa; kuwepo kwao na huduma yao inayoheshimiwa vinapaswa kubaki wazi.

Kwa tafakari

Ni mchango wa nani ambao huenda ungeukosa kama ungesimama kabla ya mipango ya safari na salamu?

Vyanzo

- [primary] Warumi; maandishi ya msingi ya Biblia. Rejea za kusoma tu; hakuna maandishi ya Biblia yaliyotolewa tena katika nyenzo hii. <https://ebible.org/eng-web/ROM.htm>
- [brown] Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), sura ya 24. Historia na mjadala wa kitaaluma; si uidhinishaji wa kila tafsiri katika mwongozo huu.

Maudhui na vielelezo tulivyotengeneza: CC BY 4.0. Maandishi ya Biblia na kazi za wengine hazijajumuishwa.

Barua za Paulo · CC BY 4.0 · <https://paulineletters.com/sw/explore/resources/study-romans>